


<p style="text-align: center;">Силабус курсу</p> <p>«Замковий туризм » Освітній ступінь: бакалавр Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування» Спеціальність: 242 «Туризм» Освітньо-професійна програма: «Туризм» Кількість кредитів: 4 Рік підготовки: 3-й, шостий семестр Компонент освітньої програми: вибіркова Мова викладання: українська</p>	
--	--

Керівник курсу
канд. істор. наук Пеняк Павло Степанович
Контактна інформація pavlo.penyak@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

«**Замковий туризм**» є вибірковою дисципліною і вивчається на другому курсі денної та третьому курсі заочної форми навчання протягом одного семестру. Вона являється одним із професійно-орієнтованих курсів програми підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Туризм» і посідає важливе місце в циклі дисциплін загальної підготовки.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування в здобувачів вищої освіти базового рівня знань та фахового розуміння геопросторових особливостей формування та просування на національний ринок туристичних послуг замкового туристичного продукту, а також сутнісних рис фортифікаційно-туристичної спеціалізації окремих регіонів України.

Завдання навчальної дисципліни полягає у набутті знань здобувачами вищої освіти про предмет, об'єкт, основні поняття навчальної дисципліни; оволодіння відомостями стосовно географічних особливостей поширення фортифікаційних об'єктів України, сучасного стану їх збереженості, перспективи залучення до музейно-екскурсійної, готельної й анімаційно-

туристичної сфери відомих замків, фортець та оборонних монастирів України.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сучасний стан національної історико-фортифікаційної спадщини та особливості генези замкового туризму в Україні як однієї з важливих складових туристичної індустрії країни.

Навчальний контент

Тема 1. Вступ

Поняття та суть замкового туризму. Завдання курсу. Замковий туризм як сегмент туристичного ринку. Законодавство України про охорону культурної спадщини. Історія та сучасний стан вивчення замків і фортець України. Основні терміни навчальної дисципліни. Туристично-краєзнавча класифікація оборонних споруд.

Тема 2. Фортифікаційне зодчество Галичини

«Золота підкова» замків Львівщини. Олеський, Підгорецький, Золочівський, Поморянський, Свіржський, Старосільський, Жовківський замки. Місто-музей Львів. Замки Львівщини, що не включені в її «Золоту підкову». Бродівський, Добромільський замки, замок Гербуртів.

Тема 3. Замки Закарпаття

Ужгородський, Мукачівський (Паланок), Невицький, Середнянський, Чинадіївський, Боржавський, Довжанський, Виноградівський («Канків»), Королевський («Нялаб»), Хустський замки. Оборонні споруди Закарпаття на «Соляному шляху».

Тема 4. Фортифікації Західного Поділля

Кременецький, Вишнівецький, Залізцівський, Ожиговецький, Тербовлянський, Микулинецький, Буданівський, Червоноградський, Бережанський замок. Збаразький замок. Замок Скали-Подільської. Скалатський замок. Бучацький, Підзамоцький, Язловецький, Чортківський, Кривчецький, Золотопотіцький, Сидорівський замки. Окопи Святої Трійці. Кам'янець-Подільська фортеця. Жванецький, Чернокозинський, Сутківський замки. Меджибізька фортеця. Сатанівський, Летичівський, Старокостянтинівський замки.

Тема 5. Оборонні монастирські комплекси України

Печерний культовий комплекс Качі-Кальон. Монастир Шулдан. Монастирський комплекс Челтер. Свято-Успенська Унівська лавра. Крехівський Василіянський монастир св. Миколая. Лаврський монастир св. Онуфрія. Підкамінський монастир. Манявський скит. Гошівський

Василіянський монастир Преображення Господнього. Печерний храмовий комплекс у с. Монастирок. Підгорянський Преображенський василіянський монастир. Бакотський Михайлівський печерний монастир. Свято-Усікновенський Лядовський печерний монастир. Зимненський Святогорський, Межиріцький Свято-Троїцький, Корецький Свято-Троїцький, Дерманьський Свято-Троїцький, Бердичівський монастирі-фортеці. Свято-Успенська Почаївська лавра. Києво-Печерська лавра. Єлецький Успенський монастир. Густинський Свято-Троїцький, Мгарський Спасо-Преображенський монастирі. Святогорська Успенська лавра.

Тема 6. Використання замків і фортець у туризмі

Система туристично-екскурсійних маршрутів «Намісто Славутича». Історико-анімаційні скансени. Проблеми та перспективи розвитку замкового туризму в Україні. Занедбаність та зруйнованість замків. Проблема приватизації замкових споруд. Заходи до вирішення проблем по залученню оборонно-фортифікаційних об'єктів у туристично-рекреаційну сферу.

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
Інтегральна	Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов
ЗК1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
ЗК2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку України, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя
ЗК3	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо
ЗК4	Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу

СК1	Знання та розуміння предметної області й специфіки професійної діяльності
СК2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях по організації туристичних маршрутів територією України
СК3	Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал регіонів і локальних територій
СК5	Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму загалом та окремих його форм і видів Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту
СК7	Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту
ПРН2	Оволодіти знаннями щодо предметної сутності замкового туризму, завдань та термінологічних понять
ПРН3	Вміти проаналізувати сучасний стан збереження оборонних споруд, їх історико-культурний потенціал для використання в туристичній галузі
ПРН5	Знати географічні особливості поширення пам'яток фортифікаційного зодчества в Україні
ПРН7	Вміти критично осмислити події у сфері культури та духовності в Україні та світі
ПРН24	Усвідомити концепційно-теоретичні засади та шляхи туристичного відродження фортифікаційних пам'яток України

Літературні джерела

1. Закон України «Про туризм» від 18.11.2003 р. № 1282. *Урядовий кур'єр*. 2003. 25 груд. (№ 244). С. 15-19.
2. Закон України «Про охорону культурної спадщини» від 08.06.2000 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 39.
3. Бейдик О.О. Рекреаційні ресурси України. Київ: Альтерпрес, 2011. 462 с.
4. Берест Р. Давні монастирі Прикарпаття. *Археологічні дослідження Львівського університету*. Львів: ЛНУ ім.І.Франка, 2003. Вип. 6. С. 129 – 138.
5. Бурдуланюк В.Б. Пам'ятки культури Івано-Франківщини. Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2001.

6. Варга С.С. Мукачівський замок «Паланок». Історико-краєзнавчий нарис. Ужгород: Вид-во «Закарпаття», 2002. 48 с.
7. Верменич Я.В. Теоретико-методологічні проблеми історичної регіоналістики в Україні. Київ: Інститут історії НАН України, 2003. 516 с.
8. Вечерський В.В. Втрачені об'єкти архітектурної спадщини України. Київ: НДІТІАМ, 2002. 592 с.
9. Іванов О. Замки і палаци Західної України: історія, культура, туризм (історико-архітектурні пам'ятки замкового мистецтва). Київ: Наш світ, 2004. 245 с.
10. Каднічанський Д., Завадовський Т. Замковий туризм. Курс лекцій. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І.Франка, 2017. 138 с.
11. Крачило Н.П. Краєзнавство і туризм. Навч. посібник. Київ: Вища школа, 1994. 191 с.
12. Лавренюк В.А. Тернопільщина туристична. Путівник. Львів, 1993.
13. Лесик О.В. Замки та монастирі України. Львів: Світ, 1993.
14. Мацюк О.Я. Замки і фортеці Західної України. Історичні мандрівки. 2-е вид., випр. і доп. Львів: Центр Європи, 2005. 192 с.
15. Нариси історії архітектури Української РСР. Київ: Держ. вид-во літ-ри з буд-ва і архітектури УРСР, 1957. 557 с.
16. Олеський замок. Путівник. Львів: Каменярь, 1981.
17. Пам'ятки архітектури і містобудування України: довідник держреєстру нац.-культ. надбання. За ред. А.П.Мардера, В.В.Вечерського. Київ: Техніка, 2000. 664 с.
18. Пам'ятки архітектури Тернопільської області. (Фотопутівник). Тернопіль, 1995.
19. Панкова Є.В. Туристичне краєзнавство. Навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2003. 352 с.
20. Петранівський В.Л., Рутинський М.Й. Туристичне краєзнавство: навч. посіб за ред. проф. Ф.Заставного. Київ: Знання, 2006. 575 с.
21. Пламеницька О. Фортеці й замки України. *Пам'ятки України*. 1986. № 3-4. С. 34 – 41.
22. Рожко М.Ф. Тустань - давньоруська наскельна фортеця. Київ: Наукова думка, 1996.
23. Рутинський М.Й. Замковий туризм в Україні. Географія пам'яток фортифікаційного зодчества та перспективи їх туристичного відродження. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 432 с.
24. Тронько П.Т. Краєзнавство у відродженні духовності та культури. Досвід. Проблеми. Перспективи. Київ, 1994. 108 с.
25. Шикеринець В.В. Перспективи розвитку замкового туризму в Україні. *Держава та регіони. Серія Державне управління*. 2012. Вип. 3. С. 92 – 96.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Бордун О.Ю., Білоус С.В. Стан та перспективи замкового туризму в контексті стратегічного розвитку туристичної галузі західного регіону України. URL: [tourlib.net / statti_ukr](http://tourlib.net/statti_ukr)
2. Габа М.І. Замковий туризм - одна з перспективних пропозицій у туристичній галузі. URL: [tourlib.net / statti_ukr](http://tourlib.net/statti_ukr)
3. Замки Закарпаття: «Ужгород-Мукачево». URL: [http:// avk.org.ua / event](http://avk.org.ua/event)
4. Довбенко О.М. Податкове стимулювання інвестицій в туристичний комплекс країни. URL: [http:// tourlib.net](http://tourlib.net)
5. Екскурсії по Закарпаттю. URL: [http:// exkursia.com.ua](http://exkursia.com.ua)
6. Закарпатська обласна рада: замки Закарпаття. URL: <http://zakarpat-rada.gov.ua>
7. Кузьмук О. Культурний туризм як інструмент формування національної ідентичності. URL: [http:// tourlib.net / statti_ukr](http://tourlib.net/statti_ukr)
8. Замки Закарпаття. URL: [http:// karpatamu.org.ua](http://karpatamu.org.ua)
9. Про замки України з академіком Б.Возницьким. URL:[http://www.bbc.co.uk/ Ukrainian](http://www.bbc.co.uk/Ukrainian)
10. Типова програма та карта маршруту «Замки та термальні води Закарпаття». URL: [http:// gui-de.lviv.ua](http://gui-de.lviv.ua)

Політика оцінювання

Протягом семестру здобувач вивчає один модуль з дисципліни, який включає два змістових модулі. Після виконання кожного змістового модуля (лекції, практичні заняття) здійснюється поточний контроль у вигляді контрольної роботи, який оцінюється у межах від 1 до 60 балів. Здобувачі, які не відвідували лекції або не в повному обсязі виконали практичні завдання, до поточного контролю за змістовий модуль не допускаються. Якщо з об'єктивних причин здобувач не пройшов модульний контроль у визначений термін, то він має право за дозволом деканату пройти його протягом двох тижнів після виникнення заборгованості. Оцінювання навчальних досягнень та практичних навичок здобувачів здійснюється за 100-бальною системою за кожний змістовий модуль. Загальна кількість балів за семестр з навчальної дисципліни «Замковий туризм» складається із середнього арифметичного балу за модулі.

Здобувач, який в результаті поточного оцінювання за модулем отримав більше 60 балів, має право не складати екзамен з дисципліни. В такому випадку в заліково-екзаменаційну відомість вноситься загальна підсумкова

оцінка. При умові, що здобувач (ка) хоче покращити підсумкову оцінку за модуль, він (вона) має скласти екзамен.

Здобувач, який в результаті підсумкового оцінювання за модулем отримав менше 60 балів, зобов'язаний скласти екзамен з дисципліни. В разі, якщо відповіді здобувача під час заліку оцінені менше ніж 60 балів, він (вона) отримує незадовільну оцінку. При цьому результати поточного контролю не враховуються.

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання.** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності.** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань у процесі заняття.

До силабусу додаються навчально-методичні матеріали з дисципліни, що знаходяться у відповідному контенті на системі електронного навчання Moodle.